

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

«Ro'yxatga olindi»
BD-5111700-3.03

2016-yil «25» 08

OLIV VA O'RTA-MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

2016-yil «25» 08

ONA TILI VA ADABIYOT

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 –	Gumanitar
Ta'lim sohasi:	110000 –	Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi:	5111700 –	Boshlang'ich ta'lim va sport- tarbiyaviy ish

Toshkent - 2016

Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2016-yil 25.08 dagi 255 sonli buyrug'ining 2-ilovasi bilan fan dasturlari ro'yxati tasdiqlangan

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalari faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2016-yil « 8 » 08 dagi 3 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi va turdosh oliy ta'lim muassasalari bilan kelishildi.

Tuzuvchilar:

Hamrayev M.A. Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti
"Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrası dotsenti,
filologiya fanlari nomzodi
Shodmonqulova D. Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika
universiteti professori, filologiya fanlari nomzodi
Pardayev B.O'. Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika
universiteti "Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrası
katta o'qituvchisi

Taqrifchilar:

Safarova R. Qori Niyoziy nomidagi O'zPFITI katta ilmiy xodimi,
pedagogika fanlari doktori, professor.
Jumaniyozov R. Toshkent viloyati xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash
va malakasini oshirish instituti dotsenti, filologiya fanlari
nomzodi.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti o'quv-uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2016-yil « 14 » 04 dagi 10 -sonli majlis bayonnomasi).

KIRISH

Mazkur fan dasturi umumiy tilshunoslik fani haqida qisqacha ma'lumot, o'zbek tili leksikologiyasi, frazeologiyasi, leksikografiyasi, hozirgi o'zbek adabiy tilining lug'at tarkibi, fonetik tizimi, grafikasi, orfografiyasi, orfoepiyasi, grammatik qurilishi, morfologiyasi, sintaksisi, punktuatsiyasi, o'zbek tili uslublari, bolalar adbiyoti va bolalar folklori, maktabgacha, maktab va katta yoshdagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlari, o'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqidagi ma'lumotlarni qamrab olgan.

Fanning maqsad va vazifalari

Fanning asosiy maqsadi - bo'lajak o'qituvchilariga ona tilining fonetik xususiyatlari, talaffuz me'yorlari, lug'at (leksik) boyligi, imlo qoidalari va grammatik qurilishi yuzasidan nazariy bilim berish, bolalar adabiyoti va bolalar folklori, o'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqida ma'lumot berish, talabalarning og'zaki va yozma nutqini o'stirish va savodxonligini oshirish, takomillashtirish yuzasidan amaliy malaka hosil qilishdir.

Fanning vazifasi – ona tilining harcha bo'limlari yuzasidan talabalarga nazariy bilimlar berish va amaliyotda qo'llashga o'rgatish, ona tilining davlat tili maqomini olishi hamda "Ta'lim to'g'risida"gi qonun materiallariga tayanish bilan bog'liq bo'lgan o'zgartishlarni yetkazish, o'zbek va jahon bolalar adabiyotining rivojlanish davrlarini tahlil qilish, jahon va o'zbek bolalar adabiyoti namoyandalarining ijodini o'rganish, o'zbek va jahon bolalar folklori namunalari o'rganish, maktabgacha, maktab va katta maktab yoshidagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish.

Fan bo'yicha talabalarning bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar

Ona tili va adabiyoti fanini o'zlashtirish jarayonida

Bakalavr:

- tilshunoslik fani, uning o'rganish obyekti va turlari;
- tilning paydo bo'lishi;
- tilning ijtimoiy hodisa ekanligi;
- til va tafakkur;
- til va nutq;
- o'zbek tili – O'zbekiston Respublikasining davlat tili;
- tilning tuzilishi va tizim sifatidagi xususiyatlari
- til taraqqiy qilib, o'zgarib boruvchi hodisa
- milliy til va adabiy til;
- dunyo tiliari va ularning tasnifi;
- tilshunoslikning sohalari;
- fonetika va uning turlari;
- fonetik birliklar va ularning turlari

- nutq apparati;
- fonetik akustika;
- nutq tovushlarining artikulyatsiyasi;
- fonologiya haqida;
- tovush va fonema;
- fonemalarning turlari;
- o'zbek adabiy tili unli fonemalari va ularning tasnifi;
- ayrim unli fonemalar tavsifi;
- o'zbek tili undosh fonemalari va ularning tasnifi;
- undosh fonemalar tavsifi;
- qo'sh tovushlar va ularning qo'llanilishi;
- fonemalarning o'zgarishi;
- transkripsiya;
- nutqning fonetik bo'linishi;
- urg'u va uning turlari;
- fonetik hodisalar;
- ohang;
- orfoepiya;
- grafika;
- yozuvning turlari;
- o'zbek yozuvi tarixidan;
- orfografiya va uning tamoyillari;
- o'zbek tilining asosiy imlo qoidalari;
- leksikologiya, uning o'rganish obyekti, vazifalari;
- o'zbek tili lug'at tarkibining ma'no jihatidan tavsifi;
- so'z va leksema munosabati;
- leksemaning ifoda va mazmun tomoni;
- lug'aviy ma'no va uning tarkibiy qismlari;
- leksemalarda bir ma'nolilik va ko'p ma'nolilik;
- lug'aviy ma'noning turlari;
- lug'aviy ma'no tarqiyoti yo'llari;
- leksemalarning shakli munosabatlarga ko'ra turlari;
- lug'at tarkibidagi so'zlarning kelib chiqishi jihatidan tavsiflanishi;
- o'zbek tili leksikasida o'z va o'zlashgan qatlam;
- lug'at tarkibining ijtimoiy guruhlar tomonidan qo'llanishi jihatidan tavsiflanishi;
- qo'llanish doirasi chegaralanmagan leksika (so'zlar);
- qo'llanish doirasi chegaralangan leksika (so'zlar);
- lug'at tarkibining faolligi yoki nofaolligi jihatidan tavsiflanishi;
- tarixiy jihatdan o'zbek tili leksikasi;
- o'zbek tili leksikasining boyish manbalari;
- lug'at tarkibining hissiy-ta'siriy bo'yqadorligi jihatidan tavsiflanishi;
- lug'at tarkibidagi ajralmas birikmalar – frazeologik birikmalarni ma'no va tarkib jihatidan tavsiflanishi;
- frazeologiya;
- tasviriy ifoda (parafraza);
- leksikografiya, lug'atlar va ularning turlari;
- morfemika, morfema va uning turlari;
- so'z yasash usullari;
- so'zlarning tuzilish jihatidan turlari;
- grammatika;
- so'z shakl va grammatik ma'no;
- grammatik ma'noni ifodalash vosita va usullari;
- so'zning grammatik shakli
- grammatik kategoriya va uni hosil qilish vositalari;
- so'zlarni turkumlarga ajratish tamoyillari;
- o'ling ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari
- otlarning ma'no turlari;
- otlardagi son kategoriyasi;
- otlarning aloqa-munosabat kategoriyalari;
- otlarning nokategorial shakllari;
- otlarning yasalishi;
- otlarda modal shakl yasalishi
- otlarning tuzilish jihatidan turlari;
- sifatning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari;
- sifatning ma'no jihatidan turlari;
- sifatlardagi daraja kategoriyasi;
- sifatning modal shakllari;
- sifatning yasalishi;
- sifatning tuzilish jihatidan turlari;
- sonning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari;
- sonning ma'no jihatidan turlari;
- sonning hisob so'zlari bilan qo'llanishi;
- sonning ishtatilish jihatidan turlari;
- sonning tuzilish jihatidan turlari;
- olmoshning ta'rifi va grammatik xususiyatlari;
- olmoshlarning ma'no jihatidan turlari;
- olmoshlarning ishtatilish jihatiga ko'ra turlari;
- olmoshlarning tuzilish jihatidan turlari;
- fe'lining ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari;
- fe'llarning ma'no turlari;
- bo'lishli va bo'lishsiz fe'llar;
- o'timli va o'timsiz fe'llar;
- fe'llarning nisbat kategoriyasi;
- fe'llarning mayl kategoriyasi;
- fe'llarning zamon kategoriyasi;
- fe'llarning shaxs-son kategoriyasi;
- fe'llarning nokategorial shakllari;
- fe'llarning vazifa shakllari: ravishdosh, sifat-dosh va harakat nomi;

- fe'llarning yasalishi;
- fe'llarning tuzilish jihatdan turlari;
- ravishning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari;
- ravishlarning ma'no turlari;
- ravishlarning yasalishi;
- ravishlarning tuzilish jihatdan turlari;
- yordamchi so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va grammatik xususiyatlari;
- alohida olingan so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va leksik-grammatik xususiyatlari;
- sintaksis va uning predmeti;
- sintaktik aloqa va sintaktik munosabatlar;
- so'z birikmasi sintaksisi;
- gap sintaksisi;
- gaplarning ifoda maqsadiga ko'ra turlari;
- gaplarning his-hayajon ifodalashiga ko'ra turlari;
- gaplarning tasdiq-inkor ifodalashiga ko'ra turlari;
- gaplarning tuzilish jihatdan turlari;
- sodda gaplarning turlari;
- murakkablashgan sodda gaplar;
- qo'shma gaplarning turlari;
- matn sintaksisi;
- ona tili ishorat qoidalari;
- nutq uslublari va uslubiyat turlari;
- bolalar adabiyoti fanining predmeti va vazifalari;
- jahon bolalar adabiyotining tavsifi;
- folklorning o'ziga xos xususiyatlari;
- bolalar adabiyotining o'ziga xos xususiyatlari
- bolalar adabiyoti namoyandalarining hayoti va ijodi *haqida bilimga ega bo'lishi kerak.*

- ona tilining strukturasi va sistemasini farqlay olish;
- ona tili fonetik tizimi va grafikasini ta'riflay olish;
- ona tili lug'at tarkibini tahlil qila olish;
- ona tili frazeologiyasi va leksikografiyasiga ta'rif bera olish;
- ona tili morfemik tizimini tahlil qilish;
- ona tili so'z yasalish tizimini tahlil qilish;
- ona tili so'z turkumlari tizimini tahlil qilish;
- ona tili sintaktik qurilishini farqlay olish;
- ona tili talaffuz, imlo va ishorat qoidalarini bayon qilish;
- bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalarini farqlay olish;
- maktabgacha, maktab, o'rta va katta yoshdagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlarini farqlay olish;
- bolalar folklori haqda hikoya qilish;
- o'zbek va jahon bolalar adabiyoti durdonalari haqida hikoya qilish va insho yozish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;*

- ona tilining jamiyatdagi rolini tushuntira bilish;
- ona tilining o'rganilish darajasini bayon qila olish;
- tilning ijtinoiy mohiyatini tushuntira bilish;
- tilning paydo bo'lishi haqidagi nazariyalarni bayon qila bilish;
- ona tilining tovush tizimini tahlil qila olish;
- ona tili imlo va ishorat qoidalarini bayon qila bilish;
- ona tili lug'at boyligining o'ziga xos tomonlarini bayon qila olish;
- ona tili frazeologiyasi va leksikografiyasi haqida ma'lumot bera olish;
- ona tili morfem va so'z yasash tizimi haqida ma'lumot bera olish;
- ona tili grammatik qurilishini tahlil qila bilish;
- bolalar adabiyoti fanining maqsad hamda vazifalarini bayon qila olish;
- turli yoshdagi bolalar kitobxonligi haqida ma'lumot bera olish;
- bolalar folklori namunalari haqida ma'lumot bera olish;
- jahon va o'zbek bolalar adabiyoti namunalarining o'ziga xos tomonlarini tushuntira bilish *malakalariga ega bo'lishi kerak.*
- ona tilining fonetika bolimi bo'yicha olingan bilim, ko'nikma va malakalarni turli vaziyatlarda qo'llay olish;
- ona tili imlo va ishorat qoidalar haqidagi bilim, ko'nikma va malakalarni notanish vaziyatlarda qo'llay bilish;
- ona tili lug'at boyligining o'ziga xos tomonlari bo'yicha egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni turli vaziyatlarda qo'llay bilish;
- ona tili frazeologiyasi va leksikografiyasi haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni muammoli vaziyatlarda qo'llay bilish;
- ona tili morfem va so'z yasash tizimi haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni muammoli vaziyatlarda qo'llay bilish;
- ona tili grammatik qurilishi haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni muammoli vaziyatlarda qo'llay bilish; tahlil qila bilish;
- bolalar adabiyoti fanining maqsad hamda vazifalarini haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni notanish vaziyatlarda qo'llay bilish;;
- turli yoshdagi bolalar kitobxonligi haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni notanish vaziyatlarda qo'llay bilish;;
- bolalar folklori namunalari haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni turli vaziyatlarda qo'llay bilish;;
- jahon va o'zbek bolalar adabiyoti namunalari haqida egallangan bilim, ko'nikma va malakalarni turli vaziyatlarda qo'llay bilish *kompetensiyalariga ega bo'lishi kerak.*

**Fanining o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bo'g'liqligi,
uslubiy jihatdan uzviyligi va ketma-ketligi**

Ona tili va adabiyot fanini chuqur o'rganish uchun falsafa, tarix, etnografiya, adabiyotshunoslik fanlaridan xabardor bo'lish talab etiladi. Tilning rivojlanish tarixi millat tarixi bilan chambarchas bo'g'liqdir. Jamiyat, xalq tarixida yuz bergan

o'zgarishlar tilning lug'at boyligida aks etadi, badiiy adabiyotda o'z ifodasini topadi.

Badiiy adabiyot adabiy tilni yangiliklar bilan boyitish uchun juda katta ahamiyatga egadir, shuning uchun talabalarni til muammolarini hal qilishda badiiy adabiyotga tayanishga o'rgatish lozim.

Fanining ta'limdagi o'rni

Ona tili va adabiyot fanining amaliy ahamiyati quyidagilar bilan xarakterlanadi:

- har bir inson, ayniqsa, ziyoli inson o'z ona tilining imkoniyatlaridan mumkin qadar unumli foydalana bilishi kerak;
- ona tili har bir millatni millat sifatida farqlantiradigan, shakllantiradigan buyuk ne'mat ekanligini tushunishimiz kerak;
- ona tili fani milliy til va uning tarkibiga kiruvchi adabiy tilning an'anaviy vazifalaridan tashqari, komputer lingvistikasining keng imkoniyatlarini hayotga tatbiq etishda katta rol o'ynaydi;
- bolalar adabiyoti ming yillar davomida dunyo xalqlari tomonidan yaratilgan so'z san'ati durdonalari bilan o'quvchilarni tanishtiradi;
- o'zbek milliy bolalar yozuvchilarining ijod namunalari bilan bahramand qilish uchun xizmat qiladi.

Fanni o'qitishda qo'llanadigan zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Ona tili va adabiyoti fanini puxta o'rgatish maqsadida o'qituvchining dars jarayonida slaydlar, proyektor kabi zamonaviy texnologik vositalardan mohirona foydalanishi maqsadga muvofiqdir. Texnik vositalar talabalarga o'qitilayotgan fanning mohiyatini chuqur anglashga imkon beradi, mashg'ulotning qiziqarliroq bo'lishiga, o'tilgan mavzuni eslab qolishga, vaqtni tejab qolishga yordam beradi.

ASOSIY QISM

“Ona tili va adabiyot” fanining “Ona tili” qismi nazariy mashg'ulotlari mazmuni

Kirish.

Umumiy tilshunoslikdan ma'lumot

Tilshunoslik fani, uning o'rganish obyekti va turlari; tilning paydo bo'lishi; tilning ijtimoiy hodisa ekanligi; til va tafakkur; til va nutq; o'zbek tili – O'zbekiston Respublikasining davlat tili; tilning tuzilishi va tizim sifatidagi

ususiyatlari; til taraqqiy qilib, o'zgarib boruvchi hodisa; milliy til va adabiy til; dunyo tillari va ularning tasnifi; tilshunoslikning sohalari; tilning paydo bo'lishi, tillarning taraqqiyoti, Tiliamning tasnifi.

FONETIKA

Fonetika va uning turlari; fonetik birliklar va ularning turlari; nutq apparati; fonetik akustika; nutq tovushlarining artikulyatsiyasi; fonologiya haqida; tovush va fonema; fonemalarning turlari; o'zbek adabiy tili unli fonemalari va ularning tasnifi; ayrim unli fonemalar tavsifi; o'zbek tili undosh fonemalari va ularning tasnifi; undosh fonemalar tavsifi; qo'sh tovushlar va ularning qo'llanilishi; fonemalarining o'zgarishi; transkripsiya; nutqning fonetik bo'linishi; urg'u va uning turlari; fonetik hodisalar; ohang; orfoepiya; grafika; yozuvning turlari; o'zbek yozuvi tarixidan; orfografiya va uning tamoyillari; o'zbek tilining asosiy imlo qoidalari;

LESIKLOGIYA

Leksikologiya, uning o'rganish obyekti, vazifalari; o'zbek tili lug'at tarkibining ma'no jihatidan tavsifi; so'z va leksema munosabati; leksemaning ifoda va mazmun tomoni; lug'aviy ma'no va uning tarkibiy qismlari; leksemalarda bir ma'nolilik va ko'p ma'nolilik; lug'aviy ma'noning turlari; lug'aviy ma'no taraqqiyoti yo'llari; leksemalarning shakliy munosabatlariga ko'ra turlari; lug'at tarkibidagi so'zlarning kelib chiqishi jihatidan tavsiflanishi; o'zbek tili leksikasida o'z va o'zlashgan qatlam; lug'at tarkibining ijtimoiy guruhlar tomonidan qo'llanishi jihatidan tavsiflanishi; qo'llanish doirasi chegaralanmagan leksika (so'zlar); qo'llanish doirasi chegaralangan leksika (so'zlar); lug'at tarkibining faolligi yoki nofaolligi jihatidan tavsiflanishi; tarixiy jihatdan o'zbek tili leksikasi; o'zbek tili leksikasining boyish manbalari; lug'at tarkibining hissiy-ta'siriy bo'yqordoligi jihatidan tavsiflanishi; lug'at tarkibidagi ajralmas birlikmalar frazeologik birlikmalarni ma'no va tarkib jihatidan tavsiflanishi; frazeologiya, tasviriy ifoda (parafraza); leksikografiya, lug'atlar va ularning turlari;

MORFEMIKA. SO'Z YASALISHI

Morfemika, morfema va uning turlari; so'z yasash usullari; so'zlarning tuzilish jihatidan turlari;

GRAMMATIKA. MORFOLOGIYA

Grammatika; so'z shakl va grammatik ma'no; grammatik ma'noni ifodalash vosita va usullari; so'zning grammatik shakli grammatik kategoriya va uni hosil qilish vositalari; so'zlarni turkumlarga ajratish tamoyillari.

Otning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; otlarning ma'no turlari; otlardagi son kategoriyasi; otlarning aloqa-munosabat kategoriyalari; otlarning nokategorial shakllari; otlarning yasallishi; otlarda modal shakl yasallishi otlarning tuzilish jihatdan turlari.

Sifatning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; sifatlarning ma'no jihatdan turlari; sifatlardagi daraja kategoriyasi; sifatlarning modal shakllari; sifatlarning yasallishi; sifatlarning tuzilish jihatdan turlari.

Sonning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; sonlarning ma'no jihatdan turlari; sonlarning hisob so'zlari bilan qo'llanishi; sonlarning ishlatilish jihatdan turlari; sonlarning tuzilish jihatdan turlari.

Olmoshning ta'rifi va grammatik xususiyatlari; olmoshlarning ma'no jihatdan turlari; olmoshlarning ishlatilish jihatiga ko'ra turlari; olmoshlarning tuzilish jihatdan turlari.

Fe'ning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; fe'llarning ma'no turlari; bo'lishli va bo'lishsiz fe'llar; o'timli va o'timsiz fe'llar; fe'llarning nisbat kategoriyasi; fe'llarning mayl kategoriyasi; fe'llarning zamon kategoriyasi; fe'llarning shaxs-son kategoriyasi; fe'llarning nokategorial shakllari; fe'llarning vazifa shakllari: ravishdosh, sifatosh va harakat nomi; fe'llarning yasallishi; fe'llarning tuzilish jihatdan turlari.

Ravishning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; ravishlarning ma'no turlari; ravishlarning yasallishi; ravishlarning tuzilish jihatdan turlari;

Yordamchi so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va grammatik xususiyatlari; Alohida olingan so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va leksik-grammatik xususiyatlari; sintaksis va uning predmeti.

SINTAKSIS VA PUNKTUATSIYA

Sintaktik aloqa va sintaktik munosabatlar; so'z birikmasi sintaksisi; gap sintaksisi; gaplarning ifoda maqsadiga ko'ra turlari; gaplarning his-hayajon ifodalashiga ko'ra turlari; gaplarning tasdiq-inkor ifodalashiga ko'ra turlari. Gaplarning tuzilish jihatdan turlari; sodda gaplarning turlari; murakkablashgan sodda gaplar; qo'shma gaplarning turlari; matn sintaksisi; ona tili ishorat qoidalari; nutq uslublari va uslubiyat turlari.

“Ona tili va adabiyot” fanining “Adabiyot” qismi nazariy mashg'ulotlari mazmuni

I. Kirish

1.1 Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari.

1.2 Bolalar kitobxonligi haqida.

H. Bolalar folklori

- 2.1 Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi.
- 2.2 Qo'shiqlar.
- 2.3 Maqollar.
- 2.4 Topishmoqlar.
- 2.5 Masallar.
- 2.6 Tez aytishlar.
- 2.7 Ertaklar. Adabiy ertaklar.

III. O'zbek bolalar adabiyoti (umumiy tahlil)

- 3.1 O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi.
- 3.2 O'tgan asrning 30-40 -yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti.
- 3.3 Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti.

IV. Alisher Navoiy va Gulxaniy ijodi

- 4.1 Alisher Navoiyning "Xamsa" turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar.
- 4.2 Alisher Navoiyning pand-nasihat mazmunidagi asarlarida ifodalangan ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta'limiy qarashlar.
- 4.3 Gulxaniyning "Zarbulmasal" asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar.

V. Abdulla Avloniy va Hamza ijodi

- 5.1 A. Avloniyning pedagogik faoliyati. Yangi maktablar, o'quv jarayonlari, dars uslubi tashkil etishdagi faoliyati.
- 5.2 "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati.
- 5.3 H.H. Niyoziy ma'rifati. Uning ta'limda joriy etilgan o'qish kitoblari mohiyati.
- 5.4 Hamza qalamiga mansub "Gul" turkumiga kiruvchi to'plamlarining badiiy ahamiyati.

VI. G'afur G'ulom va Quddus Muhammadiy ijodi

- 6.1 G'afur G'ulomning bolalar uchun yozilgan she'rilarida ilgari surilgan g'oyalar.
- 6.2 G'afur G'ulomning nasriy asarlari o'zbek bolalar adabiyotining ajoyib namunalari sifatida.
- 6.3 G'afur G'ulomning ikkinchi jahon urushi davridagi ijodi.
- 6.4 Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati.
- 6.5 Sho'r shehrlardagi musiqiylik.
- 6.6 Q. Muhammadiy she'riyatida tabiatga munosabat; poetik obrazning o'rni hamda ahamiyati.

VII. Zafar Diyor va Shukur Sa'dulla ijodi

- 7.1 Zafar Diyorning hayoti va ijodi.
- 7.2 Zafar Diyorning "Mashinist" dostonida ilgari surilgan g'oyalar.
- 7.3 Zafar Diyorning she'riy asarlarida inson va tabiat o'rtasidagi munosabatlarning ifodalanishi.
- 7.4 Shukur Sa'dulla hayoti va ijodi.
- 7.5 Sh.Sahdulla ijodida bayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyiligi.

VIII. Sulton Jo'ra va Hakim Nazir ijodi

- 8.1 Sulton Jo'raning hayoti va ijodi.
- 8.2 Shoirning ilmiy-ommabop mavzulardagi she'rlarida ifodalangan g'oyalar haqida.
- 8.3 Sulton Jo'raning vatanparvarlik mavzusida yozilgan asarlari tahlili.
- 8.4 Hakim Nazirning hayoti va ijodi.
- 8.5 Hakim Nazirning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan asarlariga xos xususiyatlar.
- 8.6 Hakim Nazirning mehnat, odob-axloq, vatanparvarlik mavzulariga bag'ishlangan asarlarining ahamiyati haqida.

IX. Po'lat Mo'min va Qudrat Hikmat ijodi

- 9.1 Po'lat Mo'minning hayoti va ijodi.
- 9.1 Po'lat Mo'min ijodida odob-axloq mavzusi.
- 9.3 Po'lat Mo'min – qo'shiqchi shoir.
- 9.4 Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi.
- 9.5 Qudrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari.
- 9.6 Qudrat Hikmat dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.

X. Xudoyberdi To'xtaboev va Farhod Musajon ijodi

- 10.1 Xudoyberdi To'xtaboev hayoti va ijodi.
- 10.2 "Sariq devni minib", "Qasoskorning oltin boshi", "Besh bolali yigitcha" asarlarining badiiy xususiyatlari.
- 10.3 Farhod Musajon hayoti va ijodi.
- 10.4 Farhod Musajonning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan hikoyalarda ilgari surilgan g'oyalar.
- 10.5 Farhod Musajon - dramaturg adib.

XI. Miraziz A'zam va Tursunboy Adashboyev ijodi

- 11.1 Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati.
- 11.2 M.Ahzam shehrlarida hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini.
- 11.3 Adib dramalarining maktab sahnasidagi ahamiyati.
- 11.4 Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi.
- 11.5 T.Adashboyevning so'nggi yillardagi ijodiy faoliyati.
- 11.6 Sho'irning ona-tabiat va Vatan mavzusidagi she'rlari badiiyati.

XII. Qambar Ota va Muhammad Ali ijodi

- 12.1 Qambar Otaning hayoti va ijodiy faoliyati.
- 12.2 Qambar Otaning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan she'rlarining mavzu doirasi.
- 12.3 Qambar Ota yaratgan doston va doston-ertaklarda ilgari suriigan g'oyalar.
- 12.4 Muhammad Ali yaratgan tarixiy romanlardagi bolalar obrazlari.
- 12.5 Muhammad Alining ona-tabiat tasviri chizilgan asarlari.
- 12.6 Muhammad Alining xalq afsonalari asosida yaratgan asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.
- 12.7 Muhammad Allning temuriylarga bag'ishlab yozilgan romanlari haqida.

XIII. Anvar Obidjon va Abusaid Ko'chimov ijodi

- 13.1 Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yanigicha yo'nalish sifatida.
- 13.2 Anvar Obidjon she'rlarida kitobxon ongiga ta'sir qilish emas, qalbiga yo'l topishga bo'lgan urinishlar.
- 13.3 Anvar Obidjonning "Sen eshitmagan qo'shiqlar" turkumi – o'quvchilarning eng sevimli to'plami.
- 13.4 Anvar Obidjon – ustozlar e'tirofida.
- 13.5 Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati.
- 13.6 Abusaid Ko'chimovning kichikintoylarga bag'ishlangan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar.
- 13.7 Abusaid Ko'chimov ertak va dostonlarining o'ziga xos xususiyatlari.

XIV. Hamza Imonberdiyev va Abdurahmon Akbarning ijodi

- 14.1 Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati.
- 14.2 Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi.
- 14.3 Hamza Imonberdiyevning "Adolat kaliti" ertagida ilgari surilgan g'oyalar.
- 14.4 Abdurahmon Akbar ijodidagi rang-baranglik.
- 14.5 Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi.

14.6 Abdurahmon Akbarning Vatan, tabiat va bolalar o'yinlari haqidagi she'rlari haqida.

14.7 Abdurahmon Akbarning alifbo shehrlari haqida.

XV. Chet el bolalar adabiyoti

15.1 Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili.

15.2 Sharl Perroning bolalar zavq oladigan ertaklariga xos xususiyatlar haqida.

15.3 Aka-uka Grimmlar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar.

15.4 Aka-uka Grimmlar yozgan ertaklarda ulug'langan yoki qoralangan fazilatlar va xislatlar haqida.

15.5 Xans Kristian Andersen ijodining ko'p qirrali va rang-barang ekanligi.

15.6 Xans Kristian Andersen asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.

XVI. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari

16.1 Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar.

16.2 Nikolay Alekseyevich Nekrasov hayoti va ijodi.

16.3 Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan asarlarining o'ziga xos xususiyatlari.

XVII. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari(davomi)

17.1 Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari haqida.

17.2 Lev Nikolayevich Tolstoyning "Mo'ysafid olma ekdi" hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar haqida.

17.3 Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.

17.4 Samuil Yakovlevich Marshak asarlarining janr jihatdan rang-barangligi.

17.5 Samuil Yakovlevich Marshak asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.

"Ona tili va adabiyot" fanining "Ona tili" qismi amaliy mashg'ulotlari mazmuni

Tilshunoslik fani, uning o'rganish obyekti va turlari; tilning paydo bo'lishi; tilning ijtimoiy hodisa ekanligi; til va tafakkur; til va nutq; o'zbek tili – O'zbekiston Respublikasining davlat tili; tilning tuzilishi va tizim sifatidagi usuliyatlari; til taraqqiy qilib, o'zgarib boruvchi hodisa; milliy til va adabiy til; dunyo tillari va ularning tasnifi; tilshunoslikning sohalar; tilning paydo bo'lishi, tillarning taraqqiyoti, tillarning tasnifi bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

FONETIKA

Fonetika va uning turlari; fonetik birliklar va ularning turlari; nutq apparati; fonetik akustika; nutq tovushlarining artikulyatsiyasi; fonologiya; tovush va fonema; fonemalarning turlari; o'zbek adabiy tili unli fonemalari va ularning tasnifi; ayrim unli fonemalar tavsifi; o'zbek tili undosh fonemalari va ularning tasnifi; undosh fonemalar tavsifi; qo'sh tovushlar va ularning qo'llanilishi; fonemalarining o'zgarishi; transkripsiya; nutqning fonetik bo'linishi; urg'u va uning turlari; fonetik hodisalar; ohang; orfoepiya; grafika; yozuvning turlari; o'zbek yozuvi tarixidan; orfografiya va uning tamoyillari; o'zbek tilning asosiy imlo qoidalari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.;

LESIKLOGIYA

Leksikologiya, uning o'rganish obyekti, vazifalari; o'zbek tili lug'at tarkibining ma'no jihatidan tavsifi; so'z va leksema munosabati; leksemaning ifoda va mazmun tomoni; lug'aviy ma'no va uning tarkibiy qismlari; leksemalarda bir ma'nolilik va ko'p ma'nolilik; lug'aviy ma'noning turlari; lug'aviy ma'no taraqqiyoti yo'llari; leksemalarning shakliy munosabatlariga ko'ra turlari; lug'at tarkibidagi so'zlarning kelib chiqishi jihatidan tavsiflanishi; o'zbek tili leksikasida o'z va o'zlashgan qatlam; lug'at tarkibining ijtimoiy guruhlar tomonidan qo'llanishi jihatidan tavsiflanishi; qo'llanish doirasi chegaralanmagan leksika (so'zlar); qo'llanish doirasi chegaralangan leksika (so'zlar); lug'at tarkibining faolligi yoki nafaolligi jihatidan tavsiflanishi; tarixiy jihatdan o'zbek tili leksikasi; o'zbek tili leksikasining boyish manbalari; lug'at tarkibining hissiy-ta'siri bo'yoqdorligi jihatidan tavsiflanishi; lug'at tarkibidagi ajralmas birikmalar frazeologik birikmalarni ma'no va tarkib jihatidan tavsiflanishi; frazeologiya; tasviriy ifoda (parafraza); leksikografiya, lug'atlar va ularning turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.;

MORFEMIKA. SO'Z YASALISHI

Morfemika, morfema va uning turlari; so'z yasallash usuli; so'zlarning tuzilish jihatidan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

GRAMMATIKA. MORFOLOGIYA

Grammatika; so'z shakl va grammatik ma'no; grammatik ma'noni ifodalash vosita va usullari; so'zning grammatik shakli grammatik kategoriya va uni hosil qilish vositalari; so'zlarni turkumlarga ajratish tamoyillari bo'yicha

savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish..

Oning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; otlarning ma'no turlari; otlardagi son kategoriyasi; otlarning aloqa-munosabat kategoriyalari; otlarning nokategorial shakllari; otlarning yasali; otlarda modal shakl yasali otlarning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

Sifatning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; sifatning ma'no jihatdan turlari; sifatlardagi daraja kategoriyasi; sifatning modal shakllari; sifatning yasali; sifatning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish..

Sonning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; sonning ma'no jihatdan turlari; sonning hisob so'zi bilan qo'llanishi; sonning ishlatilish jihatdan turlari; sonlarning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

Olmoshning ta'rifi va grammatik xususiyatlari; olmoshning ma'no jihatdan turlari; olmoshning ishlatilish jihatiga ko'ra turlari; olmoshning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

Fe'ning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; fe'llarning ma'no turlari; bo'lishli va bo'lishsiz fe'llar; o'timli va o'timsiz fe'llar; fe'llarning nisbat kategoriyasi; fe'llarning mayl kategoriyasi; fe'llarning zamon kategoriyasi; fe'llarning shaxs-son kategoriyasi; fe'llarning nokategorial shakllari; fe'llarning vazifa shakllari; ravishdosh, sifatosh va harakat nomi; fe'llarning yasali; fe'llarning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish..

Ravishning ta'rifi va leksik-grammatik xususiyatlari; ravishlarning ma'no turlari; ravishlarning yasali; ravishlarning tuzilish jihatdan turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

Yordamchi so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va grammatik xususiyatlari; alohida olingan so'z turkumlarining ta'rifi, turlari va leksik-grammatik xususiyatlari; sintaksis va uning predmeti bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish..

SINTAKSIS VA PUNKTUATSIYA

Sintaktik aloqa va sintaktik munosabatlar; so'z birikmasi sintaksisi; gap sintaksisi; gaplarning ifoda maqsadiga ko'ra turlari; gaplarning his-hayajon ifodalashiga ko'ra turlari; gaplarning tasdiq-inkor ifodalashiga ko'ra turlari. Gaplarning tuzilish jihatdan turlari; soddaga gaplarning turlari; murakkablashgan soddaga gaplar; qo'shma gaplarning turlari; matn sintaksisi; ona tili ishorat qoidalari; nutq uslublari va uslubiylat turlari bo'yicha savol-javob, mashqlar, test topshiriqlarini bajarish va lisoniy tahlil qoliplarini to'ldirish.

"Ona tili va adabiyot" fanining "Adabiyot" qismi amaliy mashg'ulotlari mazmuni

I. Kirish

- 1.1 Adabiyot (bolalar adabiyoti) fanining maqsad va vazifalari yuzasidan test topshiriqlarini bajarish, savol-javob o'tkazish.
- 1.2 Bolalar kitobxonligi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

II. Bolalar folklori

- 2.1 Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash..
- 2.2 Qo'shiq janri yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.
- 2.3 Maqol janri yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.
- 2.4 Topshimoq janri yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.
- 2.5 Masal janri yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash..
- 2.6 Tez aytish janri yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.
- 2.7 Ertak, adabiy ertaklar.

III. O'zbek bolalar adabiyoti (umumiy tahlil)

- 3.1 O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.
- 3.2 O'tgan asrning 30-40 -yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash..
- 3.3 Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti.

IV. Alisher Navoiy va Gulxanij ijodi

- 4.1 Alisher Navoiyning "Xamsa" turkumiga kiruvchi dostonlarida ilgari surilgan ta'lim-tarbiyaga oid g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash..
- 4.2 Alisher Navoiyning pand-nasihat mazmunidagi asarlarida ifodlangan ijtimoiy-siyosiy, axloqiy-ta'limiy qarashlar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash..

4.3 Gulxaniyning “Zarbulmasal” asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g‘oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

V. Abdulla Avloniy va Hamza Ijodi

5.1 A.Avloniyning pedagogik faoliyat, yangi maktablar, o‘quv jarayonlari, dars uslubi tashkil etishdagi faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash.

5.2 “Turkiy guliston yoxud axloq” asarining ta’limiy va tarbiyaviy ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

5.3 H.H. Niyoziy ma’rifati. Uning ta’limda joriy etilgan o‘qish kitoblari mohiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

5.4 Hamza qalamiga mansub “Gul” turkumiga kiruvchi to‘plamlarining badiiy ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

VI. G‘afur G‘ulom va Quddus Muhammadiy ijodi

6.1 G‘afur G‘ulomning bolalar uchun yozilgan she’rlarida ilgari surilgan g‘oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

6.2 G‘afur G‘ulomning nasriy asarlari o‘zbek bolalar adabiyotining ajoyib namunalari sifatida yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

6.3 G‘afur G‘ulomning ikkinchi jahon urushi davridagi ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

6.4 Quddus Muhammadiyning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash.

6.5 Shoir she’rlardagi musiqiylik yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash..

6.6 Q.Muhammadiy she’riyatida tabiatga munosabat; poetik obrazning o‘rni hamda ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash.

VII. Zafar Diyor va Shukur Sa’dulla ijodi

7.1 Zafar Diyorning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi bo‘yicha ishlash .

7.2 Zafar Diyorning “Mashinist” dostonida ilgari surilgan gʻoyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

7.3 Zafar Diyorning sheʼriy asarlarida inson va tabiat oʻrtasidagi munosabatlarning ifodalanishi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

7.4 Shukur Saʼdulla hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

7.5 Sh.Sahdulla ijodida hayotiy voqealarning haqqoniy badiiy tasviri, janr rang-barangligi va badiiy xususiyatlari, obrazlar talqini, tarbiyaviyligi, hayotiyliigi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

VIII. Sulton Joʻra va Hakim Nazir ijodi

8.1 Sulton Joʻraning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

8.2 Shoirning ilmiy-ommabop mavzulardagi sheʼrlarida ifodalangan gʻoyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

8.3 Sulton Joʻraning vatanparvarlik mavzusida yozilgan asarlari tahlili yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

8.4 Hakim Nazirning hayoti va ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

8.5 Hakim Nazirning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bagʻishlangan asarlariga xos xususiyatlar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

8.6 Hakim Nazirning mehnat, odob-axloq, vatanparvarlik mavzulariga bagʻishlangan asarlarining ahamiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

IX. Poʻlat Moʻmin va Qudrat Hikmat ijodi

9.1 Poʻlat Moʻminning hayoti va ijodi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash

9.1 Poʻlat Moʻmin ijodida odob-axloq mavzusi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

9.3 Poʻlat Moʻmin – qoʻshiqchi shoir. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

9.4 Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, “Blits” texnologiyasi boʻyicha ishlash.

9.5 Quddrat Hikmatning tinchlik va baxtli bolalik haqidagi she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

9.6 Quddrat Hikmat dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

X. Xudoyberdi To'xtaboyev va Farhod Musajon ijodi

10.1 Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash

10.2 "Sariq devni minib", "Qasoskorning oltin boshi", "Besh bolali yigitcha" asarlarining badiiy xususiyatlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash

10.3 Farhod Musajon hayoti va ijodi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash

10.4 Farhod Musajonning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan hikoyalarida ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

10.5 Farhod Musajonning dramaturg sifatidagi ijodi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XI. Miraziz A'zam va Tursunboy Adashboyev ijodi

11.1 Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash

11.2 M.Ahzam shehrlarida hayotga munosabat, ijtimoiy ziddiyatlarning badiiy talqini. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

11.3 Adib dramalarining maktab sahnasidagi ahamiyati. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

11.4 Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabiat va Vatan madhi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

11.5 T.Adashboyevning so'nggi yillardagi ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

11.6 Shoirning ona tabiat va Vatan mavzusidagi she'rlari badiiyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XII. Qambar Ota va Muhammad Ali ijodi

12.1 Qambar Otaning hayoti va ijodiy faoliyati yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.2 Qambar Otaning maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalarga bag'ishlangan she'rlarining mavzu doirasi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.3 Qambar Ota yaratgan doston va doston-ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.4 Muhammad Ali yaratgan tarixiy romanlardagi bolalar obrazlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.5 Muhammad Alining ona-tabiati tasviri chizilgan asarlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.6 Muhammad Alining xalq afsonalari asosida yaratgan asarlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

12.7 Muhammad Alining temuriylarga bag'ishlab yozilgan romanlari haqida yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XIII. Anvar Obidjon va Abusaid Ko'chimov ijodi

13.1 Anvar Obidjon ijodi o'zbek bolalar adabiyotidagi yanigicha yo'nalish sifatida.

13.2 Anvar Obidjon she'rlarida kitobxon ongiga ta'sir qilish emas, qalbiga yo'l topishga bo'lgan urinishlar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

13.3 Anvar Obidjonning "Sen eshitmagan qo'shiqlar" turkumi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

13.4 Anvar Obidjon ustozlar e'tirofida.

13.5 Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

13.6 Abusaid Ko'chimovning kichikintoylarga bag'ishlangan she'rlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

13.7 Abusaid Ko'chimov ertak va dostonlarining o'ziga xos xususiyatlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliqlarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XIV. Hamza Imonberdiyev va Abdurahmon Akbarning ijodi

14.1 Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

14.2 Hamza Imonberdiyev asarlarining mavzu doirasi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

14.3 Hamza Imonberdiyevning "Adolat kaliti" ertagida ilgari surilgan g'oyalar.

14.4 Abdurahmon Akbar ijodidagi rang-baranglik. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

14.5 Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

14.6 Abdurahmon Akbarning Vatan, tabiat va bolalar o'yimlari haqidagi she'rlari yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

14.7 Abdurahmon Akbarning alifbo shehlari yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XV. Chet el bolalar adabiyoti

15.1 Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

15.2 Sharl Perroning bolalar zavq oladigan ertaklariga xos xususiyatlar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

15.3 Aka-uka Grimmilar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

15.4 Aka-uka Grinimlar yozgan ertaklarda ulug'langan yoki qoralangan fazilatlar va xislatlar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

15.5 Xans Kristian Andersen ijodining ko'p qirrali va rang-barangligi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

15.6 Xans Kristian Andersen asarlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XVI. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari

16.1 Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

16.2 Nikolay Alekseyevich Nekrasov hayoti va ijodi. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

16.3 Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan asarlarining o'ziga xos xususiyatlari. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

XVII. Rus yozuvchilarining bolalarga atab yozgan asarlari(davomi)

17.1 Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

17.2 Lev Nikolayevich Tolstoyning "Mo'ysafid olma ckdi" hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

17.3 Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

17.4 Samuil Yakovlevich Marshak asarlarining janr jihatdan rang-barangligi yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

17.5 Samuil Yakovlevich Marshak asarlarida ilgari surilgan g'oyalar. yuzasidan test topshiriqlarini, adabiy tahlil qoliplarini bajarish, "Blits" texnologiyasi bo'yicha ishlash.

Har bir semestr yakunida amaliy mashg'ulotda mustaqil o'qish uchun tavsiya qilingan badiiy asarlar yuzasidan adabiy-ijodiy, tahliliy insho yozish tavsiya etiladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talabalarining mustaqil ishlarini tashkil etishda quyidagi shakllar tavsiya qilinadi:

- dasturda tavsiya qilingan darslik va qo'llanmalardan foydalangan holda ona tili va adabiyot fanining bo'limlarini o'rganish;
- o'zlari mustaqil izlab topgan qo'shimcha adabiyotlardan foydalangan holda ona tili va adabiyot fanining bo'limlarini o'rganish;
- badiiy adabiyotlardan ona tili bo'yicha muayyan mavzularga doir misollar ko'chirish;

- chuqur o'rganilishi talab qilinadigan mavzular yuzasidan jadvallar va slaydlar tayyorlash;
- muayyan mavzular bo'yicha mustaqil tarzda test topshiriqlarini tayyorlash ;
- muayyan mavzular bo'yicha mustaqil tarzda lug'atlar tuzish ;

Bolalar adabiyoti fanidan mustaqil o'qish uchun tavsiya etiladigan asarlar ro'yxati:

Jahon adabiyoti:

1. Jyul Vern "O'n besh yoshli kapitan" asari
2. Antuan de Ekzyuperi "Kichkina Shahzoda"
3. Paulo Koelo "Alkimyogar"
4. Chingiz Aytmatov "Oq kema"
5. Jahon xalq ertaklari
6. Jonatan Svift "Gulliverning sayohatlari"
7. Nodar Dumbadze "Hellados"
8. Daniel Defo "Robinzon Kruzo"
9. Mark Tven "Tom Soyerning sarguzashtlari"
10. Lyuis Kerrol "Alisa mo'jizalar mamlakatida"
11. Villi Maynk "Marko Poloning ajoyib va g'aroyib sarguzashtlari"
12. Agniya Barto she'rlari
13. Astrid Lindgren Mitti va tomida yashaydigan Karlson
14. Alan Aleksandr Miln "Vini Pux"
15. Ernest Xemenguey "Chol va dengiz" va boshqalar

O'zbek adabiyoti:

1. Go'ro'g'li turkumidagi dostonlar
2. Alpomish dostoni
3. O'zbek xalq ertaklari
4. Abdulla Qodiriy "O'tkan kunlar"
5. Abdulla Qahhor "O'tmishdan ertaklar"
6. G'afur G'ulom "Shum bola"
7. Mirkarim Osim "Zulmatdagi nur"
8. Asqad Muxtor "Chinor"
9. Oybek "Bolalik"
10. O'tkir Hoshimov "Dunyoning ishlari"
11. Tog'ay Murod "Ot kishnagan oqshom"
12. Xudoyberdi To'xtaboyev "Shirin qovunlar mamlakati"
13. Ulug'bek Hamdam "Muvozanat"
14. Marhabo Karimova she'riyati
15. Raim Farhodiy she'riyati va boshqalar

Fan dasturining informatsion-uslubiy ta'minoti

Didaktik vositalar

Jihozlar va uskunalar, moslamalar: elektron doska - Hitachi, LCD-monitor, sistemali blok, klaviatura, sichqoncha, elektron ko'rsatgich (ukazka).

video-audio uskunalar: video va audiomagnitofon, mikrofon, kolonkalar.

kompyuter va multimediali vositalar: kompyuter, Dell tipidagi proyektor, DVD-diskovod, Web-kamera, video-ko'z (glazok), planshet, plotter.

Foydalaniladigan asosiy adabiyotlar ro'yxati

Rahbariyat adabiyotlari

1. Karimov. Barkomol avlod - O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent, 1997-yil.
2. I.A. Karimov. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. T. Ma'naviyat, 2008

Asosiy adabiyotlar

1. M.Hamroyev, D.Muhamedova, D.Shodmonqulova, X.G'ulomova, Sh.Yo'ldosheva. Ona tili. Toshkent, 2007-yil. -300 bet.
2. R.Ikromova, D.Muhamedova, M.Hamrayev. Ona tilidan mashqlar to'plami. TDPU, Toshkent, 2009-yil. -240 bet.
2. Jumaboyev M. O'zbek bolalar adabiyoti. –T.: O'qituvchi, 2002, -290 bet.
3. Jumaboyev M Bolalar adabiyoti. –T.: O'qituvchi, 2011, 260 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

- 1.H.Jamolxonov. Hozirgi o'zbek adabiy tili. 2005, "Talqin" nashriyoti
2. Sh.Rahmatullayev. Hozirgi adabiy o'zbek tili. 2006,"Universitet" nashriyoti.
- 3.R.Yunusov. O'zbek tilidan praktikum. I-qism, 2006, TDPU.
- 4.U. Tursunov, J. Muxtorov. Sh.Rahmatullayev. Hozirgi o'zbek adabiy tili. «O'zbekiston», Toshkent. 1992-yil.
5. Z. Masharipova. O'zbek xalq og'zaki ijodi. T., 2008.
6. Yule G. The Study of Language. 4th edition. Cambridge: CUP, 2010

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.ziynet.uz
4. www.edu.uz
5. tdpu-INTRANET.ped

